

Zaaknummer 2012-T837 B

29 mei 2015

De bijzondere kamer van de Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de bijzondere kamer, ingesteld op grond van artikel 20 van de nieuwe Procedure Klachtencommissie Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk (hierna: de Procedure), heeft als volgt beslist inzake het bezwaar van:

[naam], Provinciaal van de Congregatie Claretiner Missionare (gevestigd in Duitsland),
hierna te noemen: de provinciaal.

1. De procedure

Op 14 mei 2014 heeft de Klachtencommissie, hierna: de KLAC, advies uitgebracht inzake de klacht van klager [naam] tegen aangeklaagde [naam]. De KLAC heeft de Provinciaal van de Congregatie Claretiner Missionare geadviseerd de klacht gegrond te verklaren.

[naam], Provinciaal van voornoemde Congregatie heeft bij brief van 1 juli 2014 en aanvulling van 18 juli 2014 een bezwaarschrift ingediend tegen de beslissing van de KLAC van 14 mei 2014.

Mevrouw mr. M.B.M. Kaaij heeft bij brief van 11 september 2014 namens klager gereageerd op het bezwaarschrift.

De Bijzondere kamer verwijst voor het verder verloop van de procedure naar hetgeen is vermeld in de tussenbeslissing van 24 maart 2015 en het daarin gegeven voorlopig oordeel.

[naam] heeft namens het Bisdom Roermond bij brief van 1 mei 2015 op deze tussenbeslissing gereageerd en is daarbij tegen dit voorlopig oordeel opgekomen.

Op 8 mei 2015 heeft de verdere behandeling van het verzoek achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de bijzondere kamer was samengesteld uit de onder deze beslissing te noemen leden.

2. De verdere beoordeling

In de tussenbeslissing van 24 maart 2015 heeft de Bijzondere kamer als voorlopig oordeel gegeven, dat met betrekking tot de klacht, gericht tegen de aangeklaagde [naam], voor de toepassing van de Procedure de Bisschop van Roermond als kerkelijke gezagsdrager dient te worden aangemerkt. Dit voorlopig oordeel is gebaseerd op het feit dat aangeklaagde ten tijde van het misbruik (eind [jaartal]) in het door de Bisschop van Roermond ingestelde [Rectoraat] werkzaam was als Rector (naar valt aan te nemen) krachtens benoeming van de Bisschop van Roermond.

De bijzondere kamer heeft daarbij vervolgens overwogen dat de Klachtencommissie bevoegdheid toekomt op grond van artikel 1.1. sub a van de Procedure.

Het Bisdom Roermond heeft er in zijn reactie van 1 mei 2015 terecht op gewezen, dat voor clerici zoals aangeklaagde de bevoegdheid van de Klachtencommissie niet wordt ontleend aan artikel 1.1. sub a, maar aan artikel 1.1. sub c of d van de Procedure. Naar het oordeel van de bijzondere kamer berust de bevoegdheid, zoals hieronder nader wordt gemotiveerd, op artikel 1.1. sub c van de Procedure.

Hetgeen voor het overige door het Bisdom Roermond tegen het voorlopig oordeel van de bijzondere kamer is opgeworpen, leidt niet tot een ander oordeel.

In de reactie van het Bisdom wordt niet bestreden, dat het Rectoraat is ingesteld door de Bisschop van Roermond en dat het Rectoraat een kerkelijke instelling is van de R.-K. Kerkprovincie in Nederland.

Door het Bisdom is de nadruk gelegd op het feit, dat de bediening van het Rectoraat was toevertrouwd aan de paters Claretijnen en dat de bedienaren werden aangewezen door de betreffende Congregatie buiten bemoeienis van de Bisschop. Voorts is gesteld, dat aangeklaagde geen **directe** benoeming had van de Bisschop.

Het is de bijzondere kamer niet duidelijk wat bedoeld wordt met het ontbreken van een directe benoeming. Het is door het Bisdom ook niet verder uitgelegd.

Het is dus mogelijk dat de Congregatie de bedienaren aanwees buiten bemoeienis van de Bisschop, maar dat er wel een formele bekrachtiging van de aanwijzing volgde in de vorm van een benoeming door de Bisschop. Maar ook indien werd volstaan met enkel een aanwijzing door de Congregatie is de conclusie gerechtvaardigd, dat aangeklaagde geïncarneerd althans opgenomen is geweest in het Bisdom Roermond op grond van zijn werkzaamheid en functie in de door de Bisschop ingestelde kerkelijke instelling, het Rectoraat. Met het Rectoraat hield de Bisschop ook na de instelling zijn bemoeienis, hetgeen onder meer blijkt uit een brief van het Kerkbestuur van het Rectoraat van [datum], waarin aan de Bisschop goedkeuring wordt gevraagd voor het aangaan van een huurcontract.

Het betoog van het Bisdom - onder verwijzing naar het Memo met betrekking tot het kerkelijk gezag reguliere geestelijken - dat er toe strekt dat de Bisschop niet als kerkelijke gezagsdrager kan worden aangemerkt, aangezien de eindverantwoordelijkheid over aangeklaagde berustte bij de Duitse Congregatie, wordt door de bijzondere kamer niet gevolgd.

Ook in het voormelde Memo wordt er op gewezen, dat op grond van C 678 de uitoefening van de zielzorg, de openbare eredienst en ander apostolaatswerk onder het gezag van de diocesane bisschop gebeurt.

Die verantwoordelijkheid is naar het oordeel van de bijzondere kamer voldoende om voor de toepassing van de Procedure - bij gebreke ook van een andere Nederlandse kerkelijke gezagsdrager - de Bisschop van Roermond als kerkelijk gezagsdrager aan te merken in het kader van het door aangeklaagde gepleegde seksueel misbruik.

Het valt bovendien zonder meer aan te nemen dat voor het geval de Bisschop op de hoogte zou zijn gebracht van het seksueel misbruik aangeklaagde zich tegenover de Bisschop zou hebben dienen te verantwoorden en de Bisschop de uitoefening van het rectoraat van aangeklaagde niet langer zou hebben toegestaan.

Het Bisdom heeft er voorts nog op gewezen, dat naar zijn mening de Duitse Congregatie omstreeks [jaartal] wel degelijk gevestigd was in Nederland en de aangeklaagde derhalve te rangschikken is onder artikel 1.1. sub d van de Procedure. Voor het aannemen van een eigen vestiging van de Duitse Congregatie in Nederland bestaat echter onvoldoende grond. De bediening van het Rectoraat door de Claretijnen en de vermelding van het adres van de paters Claretijnen in het adresboek van Katholiek Nederland en de opname in de Pius-Almanak zijn daartoe niet voldoende.

Ook hetgeen overigens nog door het Bisdom is aangevoerd leidt niet tot een wijziging van het oordeel van de bijzondere kamer, met dien verstande dat de bijzondere kamer vaststelt dat de bevoegdheid van de Klachtencommissie wordt ontleend aan artikel 1.1. sub c van de Procedure

Het vorenstaande betekent dat de Klachtencommissie het advies van 14 mei 2014 ten onrechte heeft uitgebracht aan de Provinciaal van de Claretiner Missionare. Het bezwaar van de Provinciaal wordt ambtshalve gegrond verklaard.

Ingevolge artikel 20.5 van de Procedure dient de klacht bij gegrondbevinding van het bezwaar opnieuw te worden behandeld.

In het onderhavige geval, waarbij het uitsluitend gaat om de vraag of de Provinciaal dan wel de Bisschop als kerkelijke gezagsdrager dient te worden aangemerkt, acht de bijzondere kamer een nieuwe mondelinge behandeling niet op zijn plaats.

Aangezien aangeklaagde nog in leven is, zou het Bisdom voor een mondelinge behandeling ook niet worden uitgenodigd. De bijzondere kamer geeft het Bisdom Roermond dan ook in overweging er mee akkoord te gaan dat het advies van 14 mei 2014 in die zin door de Klachtencommissie wordt hersteld, dat het advies tot gegrondverklaring wordt gericht aan de Bisschop van Roermond.

3. De beslissing

De bijzondere kamer:

- Verklaart het bezwaar ambtshalve gegrond.
- Verzoekt de Bisschop van Roermond zich binnen vier weken uit te laten over de suggestie tot herstel van het advies van 14 mei 2014 in de door de bijzondere kamer aangegeven zin.

Deze beslissing is gegeven op 29 mei 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. G.A.M. Stevens en mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.